

Donostia, 2020ko maiatzaren 19a

UDALBATZAKO IDAZKARI NAGUSIARI

KONTROL-MOZIOA, EKONOMIA SUSPERTZEKO PLANARI BURUZKOA

Haizea Garay Gallastegui Elkarrekin Donostia udal talde politikoko zinegotziak, Udalbatzaren Araudi Organikoaren 98. artikulua oinarri, honako KONTROL-MOZIO hau aurkeztzen du, PERTSONENTZAKO ZERBITZUEN BATZORDEAN aurkeztutako interpelazioaren ondorioz.

JUSTIFIKAZIOA

Deskonfinamendu-prozesuan bete-betean murgilduta gauden honetan, oraindik ezin dugu kalkulatu zer tamaina edo zer hedapen izango dituzten COVID-19ak munduan eragindako pandemiaren ondorio ekonomikoek, ez gaur egun ez etorkizunean. Langileek osatzen duten gehiengo sozialaren prekarietatea –bai ekonomikoa bai bizitzaren beste arlo batzuetakoa– larriagotzen duten kaleratzeak eragozteko neurriekin batera (joan den martxoaren 17ko Errege Lege-Dekretuaren bidez onartutakoak), beste neurri eta laguntza batzuk planteatu dira, osasun-krisi honek enpresa-ehunean eta merkataritzan duen eragina murrizteko.

Gure hirian, sektore eta jarduera ugari ikusi dute beren eguneroko lana geldirik, birusari eusteko eta bizia babesteko hartutako neurrien ondorioz. Horregatik, Donostiako saltokiei eta ostalaritzari lagundu nahian, Donostiako Sustapenak **Ekonomia Suspertzeko Plana (PREK)** aurkeztu zuen joan den apirilaren 21ean. Suspertze-plan horren lehen faseko laguntza nagusiak autonomoentzat eta

merkataritzan eta ostalaritzan diharduten enpresentzat dira, baldin eta 10 langile baino gutxiago badituzte eta ERTE edo CATA bat badute. Hiri-Ekonomiaren azken Barometroaren datuen arabera (2018), hiriko merkataritza eta ostalaritza sektoreko enpresen % 92,8k 10 langile baino gutxiago dituzte; beraz, sektoreko negozio gehienak plan horretaz balia daitezke.

Argi dago sektore horiek laguntza plan bat behar dutela beren jarduera onera ekartzeko, batez ere honako hauek kontuan hartuta:

- (1) tokiko merkataritzaren sektoreak krisi hau hasi aurretik zuen egoera zaila
-
- (2) saltokiak eta ostalaritza ixteak erasandako lanpostuen kopurua
-
- (3) hiriko ekonomian pertsonentzako merkatu-zerbitzuek duten garrantzia: merkataritza eta ostalaritza, bai, baina, baita ere, arte, jolas eta entretenimendu jarduerak
-

Baina merkataritza eta ostalaritza ez dira hiriko sektore ekonomiko bakarrak; beraz, sortutako plana mugatua da. Lehen fase honetan, ez ditu kontuan hartu ez enpresak ez beste sektore askotako autonomoak, jakinik beste ekoizpen-jarduera batzuetara zuzendutako merkatu-zerbitzuek % 27,6ko ekarpena egiten diotela hiriaren aberastasunari (Hiri-Ekonomiaren Barometroa, 2018), hau da, merkataritza eta ostalaritza sektoreek baino ekarpen handiagoa. Egia da bigarren fase bat planteatu dela, sektore tradizionalen eraldaketarako eta berrikuntzarekin eta teknologiek lotutako sektore berrietarako hobekuntzak ezartzeko neurriak biltzen dituen, baina laguntzek, batez ere, merkataritza eta ostalaritza jardueretara bideratuta jarraitzen dute.

PREK planaren lehen faseari berriro helduz, jomuga dituen merkataritza eta ostalaritza sektoreetan laguntzek izan duten zabalpenak agerian utzi ditu bere mugak:

(1) Lehenik, **“inbertidezagun Donostian”** bonoen ekimenak, **PREK**aren barrukoak, laguntza ekonomiko eskasa ematen die establezimenduei.

Batzordean, zinegotzi ordezkariak jakinarazi zigun zenbat establezimendu atxiki zaizkion orain arte ekimen horri. Kopurua benetan eskasa da: 104 establezimendu, guztira. Epea luzatzeko aukera baloratu zuen eta aitortu zuen bonoak jarduerara itzultzean zentratuta egoteak eragin zuela, seguruenez, hain hedapen txikia lortu izana.

(2) Bigarrenik, laguntza-planari atxiki zaizkion denda eta ostalaritzako negozioei buruzko datuek erakusten digute zenbaterainoko hedapena izan duen ekimenak; laguntza-eskaerak aurkezteko epea amaitu ondoren, 1.867 eskaera jaso dira guztira, hau da, sektore horietako hiriko negozioen **herena**.

Ez dakigu informazio-faltagatik edo eskaerak aurkezteko epea laburra izateagatik izan den; izan ere, epea bi astez bakarrik egon da irekita (apirilaren 27ko 09:00etatik maiatzaren 11ra arte). Ikusita, eman den epea dela eta, denda eta establezimendu askok ez dituztela eskaerak aurkeztu eta planetik kanpo geratu direla, beharrezkoa da beste epe bat irekitzea.

Halaber, beharrezkotzat jotzen dugu generoaren ikuspegia eta zaugarriak diren taldeentzako laguntza PREKaren atal guztietara zabaltzea. Lan-eremuan dagoen genero-arrakala nabarmena da. Langabeziari buruzko datuek agerian uzten dute lanik ezak eragin handiagoa duela emakumeengan gizonengan baino. Era berean, emakumeek pilatzen dituzte hirian diren aldi baterako kontratu gehienak, lanaldi partzialeko kontratuak eta soldatarik apalenak; beraz, emakumeak dira hirian lan prekarizatua eta okerren ordaindutakoa egiten dutenak. Egia da Planak planteatzen duela hobari bat ematea emakume ekintzaileen negozioetarako laguntzen kasuan, baina interesgarria izango litzateke irizpide bereizle hori programako puntu guztietara zabaltzea eta, adibidez, bonuen ekimenean ere aplikatzea, bonu-sorta handiago bat bideratuta emakumeek edo 45 urtetik gorakoek zuzendutako negozioetara.

Kolektibo zaugarrienei dagokienez, emakumeentzako laguntzen kasuan bezala, hobariak aplikatu beharko lirateke suspertze-programaren puntu guztietan, Ekialdeko Barrutiko auzoetan

kokatutako establezimendu eta negozioak dituzten pertsonen alde eginez, esate baterako. Edo fakturazio txikia izan duten negozioen alde eginez, osasun-krisiaren ondorioek hainbesteko kaltea jasan ez duten edo kaudimen nabarmena duten negozioen aurretik jarrita.

Horregatik guztiagatik, honako kontrol-mozio hau aurkezten dugu:

KONTROL-MOZIOA

1. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari autonomoentzako eta enpresa txikientzako laguntza-ildo handiago bat sortzeko, tokiko merkataritzatik eta ostalaritzatik harago.
2. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari planteatutako laguntzen kontu-saila handitzeko, kontuan hartuta abian diren ERTEak eta hurrengo hilabeteetan horiek izango duten bilakaera.
3. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari PREKaren barruko laguntzak eskatzeko epeak luzatzeko.
4. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari generoaren ikuspegia eta talde zaugarrientzako arreta aintzat hartzeko suspertze-planaren atal guztietan.
5. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari hiriko jarduerak, negozioak eta enplegua sustatu nahi dituzten plan ekonomiko guztietan, generoaren ikuspegia aintzat hartzen duten berariazko laguntzak eta talde zaugarrientzako laguntza bereziak sortzeko.

Haizea Garay Gallastegui,
Elkarrekin Donostia taldeko zinegotzia